

Vogelkooi
DIGITAL CRAFT

Sjoerd van Rijsbergen
0795990
Grafisch ontwerpen
Digital craft

Voor het vak digital craft kregen we de opdracht; Museum van Fantastische vervalsingen. In deze opdracht werd ons gevraagd een kunstwerk uit de Nederlandse materiële kunst te kopiëren. Voor deze opdracht heb ik een vogelkooi gekozen uit het Rijksmuseum. Dit omdat het me inspireerde en me aan het denken zette. Het zeer sierlijk geschilderde vogelkooitje werd terug in de tijd gezien als een pronkstuk voor in de woonkamer. Maar wat ik me dan gelijk afvroeg was; 'Is de vogel destijds ook gelukkig geweest met zijn erg kleine onderkomen?' Het kooitje heeft een voederbak en een deurtje, dus beschikt over alle aspecten die een vogelkooi nodig heeft, maar kan dat in deze tijd niet anders?

Vogelkooi, anoniem, ca. 1685 - ca. 1700.

Gemaakt in Delft, plateelbakkerij onbekend, van het materiaal keramiek en blauw beschilderd met bloemen en vogels in Chinese trant.

Deze manier van schilderen is ontstaan doordat de VOC Chinees porselein ging verscheppen. Dit geïmporteerde porselein was fijn en sierlijk en was onmiddellijk zeer gewild. Alleen de zeer rijken konden het zich permitteren. Daarom werd het nageemaakt naar wat we nu kennen als; Delfts blauw. Delfts blauw is meer dan aardewerken kopiëren, het is een type faience (aardewerk) met blauwe decoratie, dat traditioneel in Delft wordt vervaardigd. Het ontstond aan het einde van de 16e eeuw als een goedkoop alternatief voor het Chinese porselein. Maar ook het Delfts blauw werd steeds populairder. In de 17e eeuw weten Delftse keramiekschilders als Isaac Junius, Frederik van Frytom en Arie de Milde de kwaliteit van hun producten tot ongekende hoogte te brengen. Hun eindproducten zijn ware kunstwerken. En tussen die grote verzameling van Delfts blauwe tegels, apothekersflessen, sierborden, vazen, kandelaars en serviesgoed staat dus ook deze vogelkooi wat wel de nodige vragen met zich mee brengt.

Met het kopiëren van deze vogelkooi, let ik op elk detail en zie ik al snel dat het waarschijnlijk niet enkel een sierstuk betreft, het beschikt in principe over alle benodigdheden die een vogel nodig heeft. Alleen vind ik de afmetingen en de materiaalkeuze niet helemaal voor de hand liggend. Deze vogelkooi wilde ik kopiëren en uit een ander materiaal opbouwen wat wel het fragiele en kwetsbare terug laat komen. Hiervoor ben ik gaan werken met piepschuim, wat goed werkte maar de structuur miste. Vandaar dat ik zoek ben gegaan naar een zwaarder en

harder materiaal. En dat vond ik in Acrylic One, dit is een twee-componenten materiaal dat bestaat uit een poeder en een watergedragen acrylhars. Deze verbinden zich zodanig dat er een zeer strek materiaal ontstaat. Om de vogelkooi hiermee te kunnen maken gebruikte ik het piepschuim als ondergrond en om het wat extra stevigheid te geven heb ik het bekleed met glaswol, zodat ik de Acrylic One goed aan kon brengen.

De tralies zijn van hout en ik heb de Delfts blauwe tekeningen overgenomen met acrylverf. Het koperen handvat kwam ik tegen op een oude kast die ik vond bij mijn opa in de schuur.

De Delfts blauwe vogelkooi is waarschijnlijk een kopie van Chinees Porselein. Dit is ook terug te zien in het schilderwerk, de talloze bloemen en de Chinese nachtegaal worden afgebeeld op de buitenkant van de vogelkooi. De Chinese nachtegaal is een kleine zangvogel die waarschijnlijk met zijn formaat ook daadwerkelijk in deze vogelkooi past. Maar door de afmetingen van de vogelkooi denk ik dat er niet genoeg is nagedacht over het welzijn van de vogel in de kooi.

Er bestaat een mooi sprookje wat misschien iets meer zegt over deze vogelkooi. Ik citeer een klein stukje:

“De keizer in China woont in een paleis van porselein, in zijn bos zingt de nachtegaal het mooiste lied. Een visser hoort het lied en vindt het prachtig. Dichters en geleerden schrijven over de vogel en de keizer leest de geschriften. De keizer kent de nachtegaal niet, hij heeft zijn lied nog nooit gehoord. De kamerheer heeft ook nog nooit van de nachtegaal gehoord en zoekt in trappen en gangen.”

Enkel deze paar zinnen doen mij al concluderen dat er een kleine boodschap schuilt in de porseleinen vogelkooi.

Het sprookje over de Chinese keizer gaat kort gezegd over een man die alles heeft in zijn mooie paleis maar zich toch niet gelukkig mag noemen, tot hij het gezang van de nachtegaal hoort. Hij vindt het zo mooi dat de tranen over zijn wangen rollen, hij eist dat de nachtegaal in zijn paleis voor hem komt zingen. Hierdoor verliest de nachtegaal zijn vrijheid en levenslust die de keizer zelf al lang niet meer bezat.

De vogelkooi zou je ook kunnen zien als het porseleinen paleis van de nachtegaal met al zijn voorzieningen en luxe. Maar hoe mooi de vogelkooi er ook uit ziet, de nachtegaal zou zijn vleugels hierin nooit meer kunnen uitslaan. En ik vermoed dat de keizer de vogel nog nooit heeft gehoord of gezien omdat hij zelf ook in een porseleinen kooi zit. Daarom zou ik deze werelden graag met elkaar willen verbinden. Om een vogel, in dit geval een nachtegaal, als huisdier te willen houden is het belangrijk dat het diertje bij je blijft en je het voorziet van voedsel. In een kooi is het dus heel duidelijk dat je de vogel zijn vrijheid ontnemt, en hem daarmee ook gelijk beschermt voor de gevaren die de buitenwereld met zich mee brengt.

Om die muur te kunnen laten zakken moet je met de vogel toch enigszins kunnen communiceren. Alleen is een vogel moeilijker af te richten dan een hond of kat, maar zou je een vogel kunnen besturen net als een paard? Of kunnen uitlaten als een hond?

Mijn idee is om de vogel een groot leefgebied te geven waarin de mens de controle houdt. Als het ware een onzichtbare vogelkooi van 1 km². Dit zou je kunnen verwezenlijken door met de vogel mee te vliegen en hem indien nodig bij te sturen. Deze *remote-control-vogelcopter* breng je op het hoofd van de vogel aan. Dit zal even vreemd zijn voor de vogel maar zodra hij hieraan gewend is zal hij al snel de voordelen ondervinden.

Het wordt op deze manier mogelijk om met je huisdier mee te vliegen, via de camera aan de voorzijde kun je de vogel constant volgen en eventueel bijsturen. Dit is mogelijk met je smartphone of googlebril. Door de vogelcopter hoeft je vogel niet meer in een veel te klein vogelkooitje te zitten. Maar zo heeft hij alle ruimte, zo kan je ook verschillende dagprogramma's installeren om de vogel een stabiel leven te laten leiden. Dit is belangrijk zodat de vogel zijn vliegroutes leert kennen. Ook kan je zien waar je vogel zich bevindt en houdt de remote-control-vogelcopter de gemoedstoestand van je vogel bij door zijn hartslag te meten. Zo kun je ook aflezen of er gevaar dreigt voor de gezondheid van je vogel en hem daartegen beschermen. Ook kun je de gevlogen vliegroutes later terug kijken en zien hoe hoog en snel je vogel gevlogen heeft. Dit is leuk om bij te houden, en zo kan je ook zien wat andere vogels doen, en welke vogels zich in de buurt bevinden. Maar misschien wel het belangrijkste is dat je de vogel met een klik terug huis waarst kan laten keren.

Door dit alles krijg je een unieke kans om door de ogen van je vogel te kijken en mee op avontuur te gaan.

